

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 144/22

Λουξεμβούργο, 8 Σεπτεμβρίου 2022

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-80/21 έως C-82/21 | D.B.P. κ.λπ.
(Ενυπόθηκο δάνειο σε ξένο νόμισμα)

Δάνεια σε ξένο νόμισμα: σε περίπτωση εναντίωσης του καταναλωτή, το εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί να αντικαταστήσει καταχρηστική ρήτρα που αφορά την τιμή μετατροπής του ξένου νομίσματος με εθνική διάταξη ενδοτικού δικαίου

Η σύμβαση δανείου που δεν μπορεί να εξακολουθήσει να ισχύει χωρίς την ως άνω ρήτρα πρέπει να κηρυχθεί άκυρη

Στην Πολωνία, καταναλωτές συνήψαν ενυπόθηκα δάνεια σε ελβετικό φράγκο (CHF) με σκοπό την αγορά ακινήτων. Κατ' ουσίαν, τα δάνεια αυτά υπολογίστηκαν σε CHF και το ποσό τους εκταμιεύθηκε στους καταναλωτές σε πολωνικά ζλότι (PLN) αφού μετατράπηκε βάσει της τιμής αγοράς του CHF έναντι του PLN. Αντιθέτως, κατά την αποπληρωμή των μηνιαίων δόσεων των δανείων, η μετατροπή γινόταν βάσει της τιμής πώλησης του CHF έναντι του PLN.

Οι καταναλωτές άσκησαν αγωγές, ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του Κεντρικού Τομέα της Βαρσοβίας, ζητώντας, βάσει της οδηγίας για τις καταχρηστικές ρήτρες στις καταναλωτικές συμβάσεις, να αναγνωριστεί ο καταχρηστικός χαρακτήρας των ρητρών σχετικά με τον προαναφερθέντα μηχανισμό μετατροπής, οι οποίες αποτελούσαν αναπόσπαστο τμήμα των συμβάσεων δανείου. Το πολωνικό δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν η οδηγία αντιτίθεται σε εθνική νομολογία κατά την οποία το εθνικό δικαστήριο, αφού διαπιστώσει την ακυρότητα καταχρηστικής ρήτρας καταναλωτικής σύμβασης η οποία συμπαράσφύρει σε ακυρότητα τη σύμβαση στο σύνολό της, μπορεί να αντικαταστήσει την ακυρωθείσα συμβατική ρήτρα είτε με ερμηνεία των δηλώσεων βούλησης των μερών είτε με εθνική διάταξη ενδοτικού δικαίου, παρά το γεγονός ότι ο καταναλωτής έχει ενημερωθεί για τις συνέπειες της ακυρότητας της σύμβασης και τις έχει αποδεχθεί.

Επιπλέον, το πολωνικό δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν, στο πλαίσιο της απάλειψης καταχρηστικής ρήτρας, το εθνικό δικαστήριο μπορεί να απαλείψει απλώς το καταχρηστικό μέρος της ρήτρας ή αν αντιθέτως οφείλει να την απαλείψει στο σύνολό της. Τέλος, ζητεί επίσης διευκρινίσεις όσον αφορά το χρονικό σημείο έναρξης της παραγραφής της αξίωσης επιστροφής των καταβληθέντων η οποία γεννάται υπέρ του καταναλωτή κατόπιν της απάλειψης της καταχρηστικής ρήτρας.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, πρώτον, ότι η κατ' εξαίρεση δυνατότητα αντικατάστασης ακυρωθείσας καταχρηστικής ρήτρας με εθνική διάταξη ενδοτικού δικαίου περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες η απάλειψη της καταχρηστικής ρήτρας θα υποχρέωνε το δικαστήριο να ακυρώσει τη σύμβαση στο σύνολό της, εκθέτοντας με τον τρόπο αυτόν τον καταναλωτή σε ιδιαιτέρως επιζήμιες συνέπειες. Πλην όμως, εφόσον ο καταναλωτής έχει ενημερωθεί για τις συνέπειες της ακύρωσης της σύμβασης στο σύνολό της και τις έχει αποδεχθεί, δεν συντρέχει κατά τα φαινόμενα περίπτωση στην οποία η ακύρωση της σύμβασης στο

σύνολό της εκθέτει τον καταναλωτή σε ιδιαιτέρως επιζήμιες συνέπειες. Κατά συνέπεια, **η οδηγία δεν επιτρέπει την εφαρμογή εθνικής νομολογίας κατά την οποία το εθνικό δικαστήριο, αφού διαπιστώσει την ακυρότητα καταχρηστικής ρήτρας καταναλωτικής σύμβασης η οποία συμπαρασύρει σε ακυρότητα τη σύμβαση στο σύνολό της, μπορεί να αντικαταστήσει την ακυρωθείσα συμβατική ρήτρα με εθνική διάταξη ενδοτικού δικαίου, παρά το γεγονός ότι ο καταναλωτής αντιτίθεται στην επιλογή αυτή.**

Ομοίως, η οδηγία δεν επιτρέπει την αντικατάσταση ακυρωθείσας καταχρηστικής ρήτρας με δικαστική ερμηνεία, δεδομένου ότι μόνη υποχρέωση των εθνικών δικαστηρίων είναι να αφήνουν ανεφάρμοστες τις καταχρηστικές ρήτρες, χωρίς να έχουν την εξουσία να αναθεωρούν το περιεχόμενό τους.

Δεύτερον, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι **η οδηγία αντιτίθεται σε εθνική νομολογία κατά την οποία το εθνικό δικαστήριο μπορεί να ακυρώσει μόνο τα καταχρηστικά στοιχεία ορισμένης συμβατικής ρήτρας, η οποία θα εξακολουθεί να ισχύει κατά τα λοιπά, στην περίπτωση που η απάλειψη των εν λόγω στοιχείων ισοδυναμεί με αναθεώρηση της ρήτρας, επηρεάζοντας την ουσία της.**

Τρίτον, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι μια προθεσμία παραγραφής των αξιώσεων του καταναλωτή μπορεί να είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης μόνον εφόσον ο καταναλωτής έχει τη δυνατότητα να λάβει γνώση των δικαιωμάτων του πριν από την έναρξη ή την παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας. Πλην όμως, παραγραφή η οποία μπορεί να αντισταχθεί στην αξίωση του καταναλωτή για επιστροφή των καταβληθέντων ποσών, κατόπιν της απάλειψης καταχρηστικής ρήτρας, και αρχίζει από την ημερομηνία της εκπλήρωσης κάθε επιμέρους παροχής εκ μέρους του, ακόμη και στην περίπτωση που αυτός δεν γνώριζε κατά τον χρόνο της εκπλήρωσης τον καταχρηστικό χαρακτήρα της ρήτρας, δεν είναι ικανή να διασφαλίσει αποτελεσματική προστασία του καταναλωτή. Κατά συνέπεια, **το δίκαιο της Ένωσης αντιτίθεται σε εθνική νομολογία η οποία επιτρέπει την εν λόγω πρακτική.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της
Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Μείνετε συνδεδεμένοι!

